

22 juni, Amsterdam Concertgebouw, 12.30 uur

Vroeg 17e eeuwse italiaanse monodie

James Bowman _____ countertenor
 Alan Cuckston _____ clavecymbel

F. Cavalli

Son ancor pargoletta
 Sospiri di foco
 Tremulo spirito

M. Rossi

Toccatà in d

G. Frescobaldi

Balletto Terzo

S. d'India

Mentre che'l cor
 O del cielo d'Amor
 Lamento di Giasone

D. Scarlatti

2 Sonates in D : K 481-482

C. Monteverdi

Ego flos campi
 Salve Regina

5 juni, Amsterdam Sonesta Koepelzaal, 11.00 uur

T.U.D. Ensemble

onder leiding van Bernard van Beurden

voor kinderen en ouders

12 juni, Amsterdam Sonesta Koepelzaal, 11.00 uur

Studio der frühen Musik

Ensemble Vocale Guillaume Dufay

Ludi Sancti Nicolai

Twee Sint Nicolaasspelen

zie onder muziektheater, pagina 20

Mini-concours

19 juni, Amsterdam Sonesta Koepelzaal, 11.00 uur

Het Nederlands Kamerkoor

Kerry Woodward _____ dirigent
Teresia Rieu _____ harp

A. Bruckner

Locus iste
Christus factus est
Ave Maria

J. Brahms

Vier Gesänge für Frauenchor mit begleitung von 2 Hörnern
und Harfe, op. 17

*Es tönt ein voller Harfenklang
Lied
Der Gärtner
Gesang auf Fingal*

F. Schubert

An den Frühling _____ harpsolo

O. Respighi

Siciliana

R. Heppener

Nachklänge*
Del iubilo del core che esce in voce

* eerste uitvoering

Het Nederlands Kamerkoor. Koffieconcert

Uit het hart van de negentiende eeuw komen in het programma vóór de pauze drie werken voor koor tot klinken, die ondanks een globaal gemeenschappelijk uitgangspunt veel van elkaar verschillen. Niet alleen de bezetting wisselt—van gebruikelijk vierstemmig a-cappella koor via driestemmig vrouwenkoor met instrumenten tot vierstemmig mannenkoor—maar ook vormen deze drie werken wat betreft muziek- en tekstinhoud elkaars contrast.

Anton Bruckners (1824-1896) drie geestelijke composities in motetstijl staan in sfeer het meest apart. De streng katholieke levenshouding van deze Oostenrijkse en dus zuid-Europese komponist vond een directe afspiegeling in zijn vokale werken. Daar ondersteunde muziek de inhoud van geestelijke (meestal latijnse) teksten. Zijn rijpere vokale werken (na ca. 1860), waartoe ook *Locus iste*, *Christus factus est* en *Ave Maria* voor a-cappella koor behoren, laten een in harmonisch opzicht vergevorderde compositiestijl horen. Belangrijk structureel principe is bovendien het toewerken naar een (vooral melodische) climax, als de expressie van de tekstinhoud hierom vraagt, zoals de lange stijgende melodische boog in *Christus factus est* bij 'Super omne nomen'.

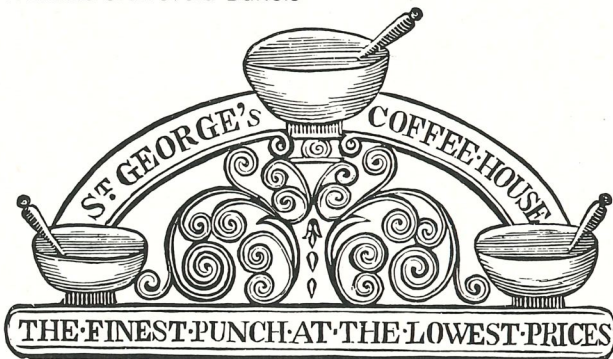
Een duidelijk contrast met de nogal ernstige Brucknerliederen vormt Brahms' gracieuze op. 17 uit 1862. Deze protestantse noord-Europeaan heeft weliswaar ook geestelijke muziek geschreven (o.a. *Deutsches*

Requiem), maar het merendeel van zijn vokale composities is op wereldlijke teksten gebaseerd. In tegenstelling tot Bruckner volgt Johannes Brahms (1833-1897) de tekstinhoud niet op de voet, maar hij laat zich leiden door de algemene sfeer die een gedicht bij hem oproept. Zijn muziek is dan ook meer absoluut en instrumentaler gekoncipieerd (zoals bij Bach).

Brahms heeft vrij veel voor vrouwenkoor geschreven. Een door hemzelf in 1859 opgericht en geleid klein vrouwenkoor in Hamburg inspireerde hem hiertoe. Louter hoge stemmen geven alleen al door de gegeven textuur een lichtheid van klank. Dat is zeker het geval in de *Vier Gesänge für Frauenchor* op. 17, waarbij een obligate harp deze basisklank alleen maar kan versterken en waaraan hoorns hun pure 'natuur'-akkoorden toevoegen.

Franz Schubert (1797-1828) schreef meer dan veertig werken voor de tegenhanger in bezetting: mannenkoor. Sinds de komponist Zelter in 1809 een Liedertafel—een groep van zingende mannen—had opgericht werd veel voor deze koren gekomponeed. Schubert hield zich daarbij meestal, zoals in *An den Frühling*, aan het eenvoudige, volksliedachtige karakter van dit genre, met verschillende coupletten op dezelfde muziek.

Maddie Starreveld-Bartels

Nachklänge

Veel in dit koorwerk is onuitgesproken, slechts aangeduid. Over het algemeen ontbreken de scherpe contouren, veel vervloeit, is slechts nagalm; zo nu en dan onderbroken door een felle interruptie. Het is een geheel van klank en naklank, van roep en echo. Vier vokale groepen, verspreid opgesteld, realiseren dit.

Een groot gedeelte van deze compositie is woordloos, pas laat klinkt er een kort gedicht van Paul Celan: het eerste uit de cyclus 'Stimmen'*

*Stimmen, ins Grün
der Wasserfläche geritzt.
Wenn der Eisvogel taucht,
sirtt die Sekunde:*

*Was zu dir stand
an jedem der Ufer,
es tritt
gemäht in ein anderes Bild.*

De titel 'Nachklänge'—het uitklinken in de ruimte—heb ik gekozen om zijn onmiskenbaar romantische klank en om zijn tweede betekenis van 'onbestemde herinneringen'.

Het werk dat in 1977 is gekomponeed, is een opdracht van het ministerie van C.R.M. en bestemd voor het Holland Festival van dit jaar. Ik heb het geschreven voor het Nederlands Kamerkoor met de Sonesta Koepelzaal in gedachten.

Robert Heppener

* uit: 'Sprachgitter'
1959 S. Fischer Verlag Frankfurt am Main

Del iubilo del core che esce in voce

'Van de jubel in het hart, die klinkt in de stem', dit extatische gedicht van de 13e eeuwse Italiaanse mystieke dichter Jacopone da Todi geeft de sleutel tot de nogal exuberante muzikale taal die ik gebruikt heb in dit voor zestien solostemmen, in 1974 in opdracht van de N.C.R.V. gekomponeerde werk. De jubel komt in horten en stoten, fluisterend of schreeuwend, neuriënd dan wel voluit zingend; soms ook in een door elkaar gestamel van alle stemmen.

'Als de jubel ontbrandt, doet hij de mens zingen en de tong brabbelt en spreekt wartaal'. De wartaal breekt op een ogenblik zó door, dat het grootste gedeelte van het gedicht weer terug komt, maar nu achterstevoren, opgezegd als een aftelvers.

De centrale toon is de 'a', die men voor het eerst hoort ná de gezongen titel, en van waaruit steeds hetzelfde accoord wordt opgebouwd: een extatisch uitwaaieren van de klank. Het is ook de 'a' die het stuk beëindigt. Er tussendoor wordt de stem op allerlei wijzen gebruikt: van roepen en gillen tot sissen, neuriën, falset zingen of neuzelen.

'Die dit alles niet kent, zal denken dat je gek bent, ziende de verwarring als van een mens die buiten zinnen is'.

Na de laatste climax treedt plotseling een verstilling in bij het woord d'amour. 'O jubel van het hart die doet zingen van liefde'.

Hiermee eindigt deze lofzang.

Robert Heppener

4 juni, Amsterdam Engelse Kerk, 17.00 uur

Utrechts Byzantijs Koor

Myroslav Antonowycz _____ dirigent
Père P. Kohut _____ voorzanger

Openingsgebeden tot de heilige Geest, heilige Drievuldigheid en Onze Vader

Psalm 104 (103)

Kiewer Klooster P. Lawra

Looff Jaweh, mijn ziel

Jaweh, mijn God, hoog zijt Gij verheven

Gij hebt U met glorie en luister omkleed

en hult U in het licht als een mantel

Gij spant de hemelen uit als een tent

Ektenie, litanie

Bewerking O. Kosyts

Blazen Muzj

Kiewer melodie, bewerking A. Hnatyshyn

Kleine Ektenie, litanie

Bewerking O. Kosyts

Hospody Woswach

Traditioneel West Oekraïense melodie

Dogmat (eenstemmig)

Melodie van vóór 17e eeuw

Swite Tichej, hymne bij de lichtontsteking

West Oekraïense traditionele melodie

Ektenie, litanie

West Oekraïense traditionele melodie

Nyni otpusttsjajesy

Traditionele Kiewer melodie

Tropariën

West Oekraïense melodie, bewerking Z. Lysko

